

א) ז"ק טו, ז' ב) ז"ק טו, ז' ג) ז"ק טו, ז' ד) ויבמות ט' וז"ל, ה) נבי ליעל פה, ולקמן טו, ז' ו) שבת נב, ז' ז) ו' שמונת כב, ח) יסח, ט) ו'סח, י' גיטין סג, ו'שאר דוכתי,

גליון הש"ם

תוס' ד"ה הניחא וכו' וי"ל שבו. ע"ן תפוסת היב"ש סימן פ"ג (רמב"ם):

מוסף רש"י

עד שיפרוט לך הכתוב יחדו. כמו שפרט לך הכתוב (דברים כג) בחורש שור וחמור דמדליתרין למיכתב יחדו שמעין דלא לא כתביה הוה משמע שלא יחרוש לא צזור ולא צמור. ואביו ואמו קלל דריש ליה כסנהדרין (דף פה): להביא את המקלל לאחר מיתה: סברא הוא. דנשבר בלא מת נמי מחייב דהוה ליה קטלה פלגא: האמר בגיבנה ואבידה דאפשר למיטרה ואפויו. ואיכא למימר יחזור בעליה אחריה אולי תמצא: תשובה. פירכא: מאי אין לו עליו תשובה. מאי יש לו לתנא להשיב דליתרין לתנא לשמועין דאינה תשובה: בטוען טענה לסטין מוויין. לטעין מיפטר בתשלומין הי אונס כפל אס נשבע גנב הי לענין כפל אס נשבע וכו' עדים שהיא אכלו תאמר בשואל שאינו בל ילדי כפל דכי טעין ואמר לסטים מוויין בל עלי וטנל מחייב את עלמנו בקרן: אפ"ה. אין זו תשובה דקרנא דמחייבת ליה לשואל מכי טעין לסטים מוויין נטלה ואפילו לא נשבע לשקר עדיפא להיות תמורה מש"ש הבל לדי כפל אס כפר ונשבע על כך לשקר ואס אמת אמר פטור מן הקרן: גולן הוא. ואפ"י נשבע ש"ש על כך לשקר וממצא שהיה אכלו לא מחייב כפל שאין כפל אלא בגונב או צפוט עלמנו טענת גנב שאומר נגנבה ממני ונשבע וכו' עדים ואין זאת אלא בש"ח שפטור בגיבנה: אשכחן לחיוב. גיבנה ואבידה בשואל לחייב צשאין בעליו עמו: לפטור מנלן. שאס בעליו עמו פטור: גמר מש"ש. מה ש"ש צבעלים פטור בגיבנה ואבידה אף שואל צבעלים פטור: גמיה חיובה דש"ש. דהיינו גיבנה ואבידה: מחיובה דשואל משצורה ומתה דשואל: מה לש"ש. דין הוא שיהא צבעלים פטור אף על הגיבנה ואבידה אע"פ שאינו אונס שכן יתקן צו הכתוב לפוטרו משצורה ומתה שלא צבעלים: האמר בשואל שיפטר צבעלים על גיבנה ואבידה שהיה החמיר צו לחייב על צורה ומתה שלא צבעלים: אלא גיבנה ואבידה בשואל מנלן. כלומר אלא היכי ילפינן לה צבעלים לפטור גיבנה ואבידה בשואל לחיובה שלא צבעלים מנלן דילפינן מש"ש וכיון דמתהא לפינן דיו לצא מן הדין וגונב מית דהיינו שואל דילפינן בחיובה מק"ו משומר שכן להיות כעין ש"ש מה להלן צבעלים פטור דהא ילפת ליה צהיקשא דילמד עליון מתחתון אף כהן צבעלים פטור: למאן דליה ליה דיו. ר' טרפון צפרק כילד צ"ק (דף כה):

השואל את הפרה פרק שמיני בבא מציעא

צה.

עין משפט
גד מצוה

ה א מיי פ"ח מהלכות סדרות ה"ג ופ"ז מהל' שאלה ופקדון הלכה א סמג עשין פט טושי"ע ח"מ פ"י שמו פט"ו א:

תורה אור השלם

1 ובי ישאל איש מעם רעהו ונשבר או מת בעליו אין עמו שלם ישלם: שמות כב יג 2 אם בעליו עמו לא ישלם אם שוכר הוא בא בשקרו: שמות כב יד

דאפשר למיטרה ואתווי. ואת ונילף משצורה וי"ל דצביה לא אפשר כולי האי למיטרה ואתווי: שואל שחייב בשבורה ומתה. פיר' צהכונס (צ"ק דף טו: ד"ה לא) וצהמפקיד (לעיל דף פא: ד"ה קרנא): הניחא דאית ליה דיו. מינה צפרק כילד היגל (צ"ק דף כה ט') מוכח דהיכא דלא מיפוך ק"ו דלכ"ע אמרינן דיו והכא לא מיפוך *וי"ל משום דהתם ס"ד מעיקרא דפליגי אפי' היכא דלא מיפוך קאמר הניחא כו' וה"נ אשכחן לעיל צ"ק (דף טו:)

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

עד שיפרוט לך הכתוב יחדו אפילו תימא ר' יאשיה לחלק הכא לא צריך מ"ט סברא הוא מה לי קטלה כולה מה לי קטלה פלגא גניבה ואבידה בשואל מנא לן וכו' ת גילף משבורה ומתה מה לשבורה ומתה דלא אפשר למיטרה ואתווי תאמר בגניבה ואבידה דאפשר למיטרה ואתווי אלא כי הא דתניא ונשבר או מת אין לי אלא שבורה ומתה גניבה ואבידה מנין אמרת קל וחומר ומה שומר שכר שפטור משבורה ומתה חייב בגניבה ואבידה שואל שחייב בשבורה ומתה אינו דין שחייב בגניבה ואבידה *וזה הוא קל וחומר שאין עליו תשובה מאי אין עליו תשובה וכו' ת איכא למיפוך מה לשומר שכר שכן משלם תשלומי כפל בטוען טענת לסטים מוויין אפ"ה קרנא דשואל עדיפא איבעית אימא קסבר *לסטים מוויין גולן הוא אשכחן לחיוב לפטור מנא לן וכי תימא אונס גילף משבורה ומתה מה לשבורה ומתה שכן אונס אלא גמר משומר שכר ושומר שכר גופיה מנלן גמרי חיובה דשומר שכר מחיובה דשואל מה להלן בבעלים פטור אף כאן בבעלים פטור במאי גמר אי במה מציינו איכא למיפוך כדפרכינן שכן אונס אלא אמר קרא וכו' ישאל וי"ו מוסף על ענין ראשון וילמד עליון מתחתון ואכתרי שואל משומר שכר לא גמר דאיכא למיפוך מה לשומר שכר שכן פטור בשבורה ומתה תאמר בשואל שחייב בשבורה ומתה אלא גניבה ואבידה בשואל לחיובה מנלן דגמר משומר שכר דיו לבא מן הדין להיות כנדון מה גניבה ואבידה דשומר שכר בבעלים

פטור אף גניבה ואבידה דשואל נמי בבעלים פטור דאית ליה דיו אלא למאן דלית ליה דיו מאי איכא למימר אלא אמר קרא וכו' ישאל וי"ו מוסף על ענין ראשון וילמד עליון מתחתון ותחתון מעליון איחמר *פשיעה בבעלים פליגי בה רב אחא ורבינא חד אמר חייב וחד אמר *פטור מ"ד חייב קסבר *מקרא נדרש לפניו ולא לפני פניו הלכך *אם בעליו עמו אשומר חנם לא כתיב ופשיעה נמי בשומר שכר ובשואל לא כתיב הלכך בשומר שכר ובשואל לחיוב אתיא בקל וחומר משומר חנם אבל בבעלים לפטור אף בשומר שכר ובשואל לא מ"ט כי כתיב *אם בעליו עמו לא ישלם אשואל ואשומר שכר אהנך חיובי דכתיב בהו בהדיא הוא דמיכתב מ"ד פטור קסבר מקרא נדרש לפניו ולפני פניו וכי כתיב אם בעליו עמו אשומר חנם נמי כתיב תנן השואל הפרה ושאל בעליה עמה השואל הפרה ושכר בעליה עמה שאל בעליה או שכרן ואחר כך שאל הפרה ומתה פטור ואילו ש"ח לא קתני ולמעמיך ש"ש מי קתני אלא תנא מילתא דכתיבא

גיבנה ואבידה דשומר שכר מחיובה דשואל מה שצורה ומתה דשואל צבעלים פטור אף חיובה דשומר שכר בעליון מה שומר שכר חייב בגיבנה ואבידה שלא צבעלים אף שואל כן ומה ש"ש צבעלים פטור אף שואל כן ואין משיבין על הדיקש: פשיעה צבעלים. אחד מן השומרים שפצע כשהיו צעלים צמלאכתו: מקרא. אס בעליו עמו (שמות כג): נדרש לפניו. אשומר שכר צהיקשא: ולא לפני פניו. אש"ח דפרשיות של ש"ח ושל ש"ש לא איתקש צו"ו ימיה דלא כתיב וכי יתן צש"ש: אש"ח. דכתיבא ציה פשיעה על כל דבר פשע: *לחיובה. לחייבו שלא צבעלים פשיעה: אכל לפוטרו לא. כלומר אפי' צש"ש ושואל לא הו פטור דכי גמרינן פשיעה צבעלים צש"ש וצשואל צק"ו משומר חנס דחייב לגמרי הוא צין צבעלים צין שלא צבעלים דכי כתיב אס בעליו עמו *אהנך חיובי דכתיב צש"ש וצשואל הוא דכתיב אכל אפשיעה דלא כתיבא צהו דהדיא לא שגא צבעלים ל"ש לא צבעלים: מקרא נדרש. צסמיכות הפרשיות ואע"פ שאין היקש מפורש צהן: השואל אס הפרה גרסינן צתרוייהו. ולא גרסי' השוכר גצי פרה אלא גצי צעלים: ואילו שומר חנס דפרה לא קפני. צבעלים פטור משום דחיובה ליתיה אלא צפשיעה ופשיעה לא פטר גצי צבעלים: דכתיבא